

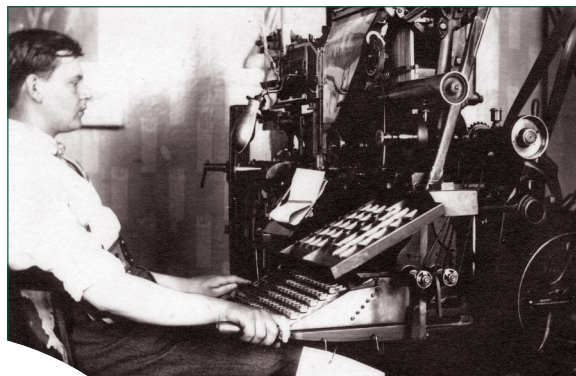
SANOMALEHTI KALEVAN RAHASTO

Sanan taitamisen ja sananvapauden puolesta

Rahasto perustuu Sanomalehti Kalevan 75-vuotisjuhlapäivänä 30.10.1974 Kirjapaino Osakeyhtiö Kalevalta saatuun lahjoitukseen, ja se edistää henkistä ja taloudellista kulttuuria. "Kalevan Sanan taitamisen rahaston" perustamisajatus oli herännyt jo Sanomalehti Kalevan 70-vuotisjuhlapäivänä 30.10.1969, jolloin sanomalehden johtokunta lahjoitti sille peruspääoman. Rahaston avulla haluttiin vuosittain tukea stipendeillä Pohjois-Suomessa ansioituneita kynän käyttäjiä. Kalevan 75-vuotisjuhlapäivänä Sanomalehti Kalevan rahaston olemassaolo annettiin vihjeeksi niille, jotka halusivat ojentaa lehdelle mieluisan syntymäpäivälahjan ja tukea pohjoissuomalaista tieteen ja taiteen harjoittamista.

Sanomalehti Kaleva on Juho Raappanan Oulussa 1899 perustama lehti. Hän osti maaliskuussa 1899 Chr. Ev. Barckin kirjapainon lehden painamista varten. Raappana erosi Kaiku-lehden toimittajan tehtävistään ja aloitti Kalevan päätoimittajana. Ensimmäinen lehti ilmestyi 1.7.1899. Lehti ilmestyi aluksi kaksi kertaa viikossa, mutta jo syyskuusta lähtien kuusi kertaa viikossa. Kaleva oli vuodesta 1906 nuorsuomalainen. Lehtä julkaisemaan perustettiin 12.1.1907 Oulun Suomalaisella Klubilla Kirjapaino Osakeyhtiö Kaleva. Sen ensimmäinen toimitusjohtaja oli John Antell. Kaleva oli vuodesta 1918 edistyspuolueen äänenkannattaja. Kun puolueen toiminta lakkasi 1953, eikä Kaleva ryhtynyt Kansanpuolueen äänenkannattajaksi, lehdestä tuli sitoutumaton.

Lehti alkoi ilmestyä seitsemänä päivänä viikossa 1955. Vuonna 1998 alettiin julkaista myös verkkolehteä. Yhtiön nimeksi tuli 1998 Kaleva Kustannus Oy ja 2009 Kaleva Oy. Sen suurimmat omistajat ovat yksityishenkilöitä. Kalevan peruspilareita ovat voimakas itsenäisyyden edistäminen ja laaja sananvapauden kunnioittaminen. Kaleva on Suomen neljänneksi levinnein sanomalehti.

Viktor Forsberg Kalevan kirjapainossa 1917. Kuva: Pohjois-Pohjanmaan museon kokoelmat.

Merkittävän lisän rahasto sai 1.10.1998, kun Kalevan suuromistaja, akateemikko Pekka Jauho (s. 27.4.1923) ja hänen vaimonsa, agronomi Kyllikki Jauho (s. 18.11.1923) tekivät sille huomattavan lahjoituksen. Lahjoituksen taustalla oli Alma Median tulo Kalevan pienomistajaksi. Jauho totesi lahjoituksen olleen yksi veto sen puolesta, että Kaleva ei leimaudu mihinkään leiriin vaan jatkaa itsenäisenä ja riippumattomana lehtenä, joka pyrkii antamaan palstatilaa mahdollisimman laajalle mielipiteiden kirjolle ja olemaan pienen ihmisen asialla sekä jatkaa perinteistä linjaansa Pohjois-Suomen etujen puolustajana. Varat ohjattiin jaettavaksi kymmenen vuoden kuluessa stipendeihin, jotka edistävät suomalaista sananvapautta sekä sitä koskevaa tutkimusta.

Oululaissyntyinen fysiikan emeritusprofessori Pekka Jauho oli VTT:n pääjohtaja 1970–1987. Jauho oli Kalevan johtokunnan jäsen 1955–1973 ja 1994–1999 sekä johtokunnan puheenjohtaja 1974–1981. Pekka Jauho lahjoitti jo kouluopikana 15 markkaa Suomen Kulttuurirahaston perustamiskeräykseen 1937, ja toimi kerääjänä seuraavana vuonna. Hän kuului Sanomalehti Kalevan johtokuntaan myös 1969, kun ensimmäinen lahjoitus rahaston perustamiseksi tehtiin.

Osuuskunta Sigillum/Terhi Kivistö

Pohjois-Pohjanmaan rahasto perustettiin vuonna 1968, ja se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee Pohjois-Pohjanmaalla tehtävää tai siihen kohdistuvaa tutkimusta, taiteellista työtä ja kulttuuritoimintaa jakamalla apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä myös muuta kulttuuritoimintaa. Lisätietoja www.skr.fi/pp.